

'S-GRAVENHAGE, 11 September 1954

Ref. No. 9361

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 103609

MP, wnd M^P, Z,
DGIN, DBI./AZ/PL

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D. J. A. K. A. R. T. A.

Datum van afzending: 11.9.54

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 11.9.54

G E H E I M

Hedenochtend kwam de Internuntius mij verslag uitbrengen van zijn stap bij Sunario op de dag voor diens vertrek inzake biecht arrestanten.

Monseigneur was begonnen met de moeilijkheden te entameren inzake visa van missionarissen en zusters, waardoor vooral Katholieke instellingen van onderwijs en hospitalen werden getroffen. Sunario wond zich direct op en zeide: wij willen geen Hollanders, geen Chinezen en geen Japanners. Monseigneur vroeg begrip voor het feit, dat de meeste congregaties hier Nederlands waren en dat men dus niet zonder meer en terstond alleen mensen van andere nationaliteit kon aantrekken. Ook een minimum aan Chinese zusters was nodig. Tegen Belgische, Britse en Amerikaanse (sic) missionarissen had Sunario geen bezwaar (Italianen en Duitsers kwamen niet ter sprake). De Minister ging toen enorm te keer tegen Nederland, waarbij de politionele acties en behandeling van Sukarno, doch geen actuele grieven, werden aangehaald, behalve dan de uiting "wij zijn geen baas in eigen huis". Daarentegen eloges aan de Britten, die op zo'n goede wijze uit India en Birma waren vertrokken.

Daarna kwam de biecht van de arrestanten ter sprake. Het Vaticaan had bezwaar gemaakt tegen indiening nota, zodat démarche alleen mondeling geschiedde.

Toen Mgr melding maakte van de geruchten van mishandeling en mogelijkheid uitlekken in de pers, wond Sunario zich weder op en zeide, dat hij niet bang was. Sunario vroeg hem overigens in verband met zijn aanstaand vertrek deze zaak met Ali Sastroamidjojo te bespreken.

In de loop van het gesprek zou Sunario nog gezegd hebben, dat zijn positie onhoudbaar was en dat hij niet meer het vertrouwen van het volk genoot (Mgr wist niet zeker meer of hij daaraan had toegevoegd dat hij ook in het Kabinet tegenstand ondervond). De Internuntius zeide, dat hij Sunario nooit zo had meegemaakt en noemde hem "mouton enragé".

Ik vermeld dit in extenso omdat hieruit blijkt

- 1) hoe snel sinds zijn terugkomst Sunario weer gegrepen is door de zenuwachtige sfeer van Djakarta en voorts, dat ook bij hem blijkbaar diepe ressentimenten zitten.

Wij hebben niet meer te maken met dezelfde man, die in Den Haag tot rust kwam.

VAN BYLANDT 396.

AS.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

Kenmerk: Van Bylandt 396 van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

©BuZa, archief BZ, ingekomen codetel. Djakarta 1954

http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19316